

ESAS NO : 1982/594

KARAR NO : 1983/69

ÖZET : Sıkıyönetim ilânından sonra işlenen, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Hürrem Yılmaz ve arkadaşları

O L A Y : İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca düzenlenen 23.1.1981 günlü iddianamede; muhtelif tarihlerde 4 ayrı yerde silâhli gasp suçunu işleyen ve 6136 sayılı Yasa'ya muhalefet eden sanıklar hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 28.11.1980 günlü, Ad.Müş.1980/7047 sayılı emirleri ile tahkikat yapılması istenmiş olmakla; sanıklar hakkında tahkikat yapıldığı belirtilerek, sanıkların 14.12.1980 günü, İstanbul Levent Çeliktepe Önü Caddesi 71/A'daki Ordu Kuyumcuya giderek silâh zoru ile altın ve ziynet eşyalarını alarak gasp suçunu işledikleri, 15.5.1980 tarihinde sanıkların soygun yapmak amacı ile yaptıkları anlaşma uyarınca Fatih'de Macar Kardeşler Caddesi No:20'deki mağdur Ahmet Can'ın kuyumcu dükkanına giderek silâh zoru ile 3.kg.a değerli mücevher ve altınları gasp ettikleri, daha sonra bu altınları Nejat Erdem isimli bir kişiye sattıkları, 16.10.1980 gününde sanıkların önceden yaptıkları anlaşma uyarınca Aksaray Cerrahpaşa caddesi No:42'deki mağdur Ömer Selim Erdönmez'e ait kasap dükkanına silâh zoru ile girerek 5200 lira parayı zorla gasp ettikleri, 18.10.1980 tarihinde sanıkların Aksaray Cerrahpaşa Caddesi No:25'deki Gıda Pazarını silâh zoru ile soydukları 25.000 lira kadar para alıp kaçırdıkları, 7.11.1980 tarihinde yine sanıkların soygun yapmaya karar vererek Şehremeni Küçük Saray Meydanı Adalan Pasajındaki Mustafa ve Osman Kılıç'a ait kuyumcu dükkanına gelerek silâh zoru ile 1,5 kg.kadar altın ve mücevherat ile 50.000 lira yakın parayı gasp ettikleri, sanıklardan Hürrem Yılmaz, Ahmet Aslanbakan ve Kamil Özcan'ın gasp olaylarında tabanca taşıdıkları, öteki sanıkların gasp suçundan elde ettikleri eşyayı, altın ve mücevheratı menfaatlenmek suretiyle satın aldıkları ve TCK.nun 512.maddesinde yazılı suçları işledikleri, böylece sanıkların gasp ve 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranış suçlarını işlediklerinin anlaşıldığı, bu nedenlerle eylemlerine uyan TCK.nun 495.maddesi yoluyla 497/2., 522., 6136 sayılı Yasa'nın 13/2.maddesi gasp'a konu eşyayı menfaatlenmek amacı ile satın alan sanıklar hakkında TCK.nun 512/1.maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine dava açılmıştır.

Ayrıca İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca düzenlenen 17.1.1981 günlü iddianame ile sanıkların 30.5.1980 tarihinde Şehremeni Büyüksaray Meydanı Caddesi 3/A'da bulunan Hasan Ali Kılıç'a ait kumyucu dükkânına silâhlı baskın yaparak dükkân da bulunan çok miktarda altın, kolye, küpe gibi ziynet eşyalarını ve 90.000 lirayı gasp ettikleri, öteki sanıkların gasp'a konu eşyayı bilerek satın aldıkları, sanıklardan Ahmet Aslanbakan hakkında daha önceden savcılığa başka gasp suçlarından dolayı ve Kavga adli yargı dışı örgüte mensup olduğu iddiasıyla soruşturma yapıp yetkisizlik kararı verildiği ve ilgili evrakın İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığına gönderildiği, ayrıca sanık Ahmet Aslanbakan'ın Dev-Sol örgütü adına çeşitli yerlerde gasp ve adam öldürme suçlarını işlediğinden bahisle halen İstanbul Askeri Savcıları tarafından bir soruşturmanın yürütüldüğü, böylece sanıkların toplu halde silâhlı gasp, 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak, cürüm eşyasını satın almak ve satılmasına tavassutta bulunmak suçlarını işledikleri ileri sürülerek eylemlerine uyan TCK.num 64/1.maddesi yoluyla, 497/2., 522., 525. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13.maddeleri ile TCK.num 512/1., 523/1.maddelerine göre cezalandırılmalı; istemiyle Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine ayrı bir kamu davası daha açılmıştır.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: 5.3.1981 gününde, 1981/64-186 sayı ile; Askeri Savcılığın 23.1.1981 günlü iddianame ile açtığı davanın yapılan yargılaması sonunda; suç sıkıyönetim ilânından sonra işlenmiş ve 1402 sayılı Yasa'nın 15.maddesinde sayılan fıkralarda yer almış ise de; sıkıyönetim ilân ve faaliyetleri ilişkin olarak işlendiğini gösteren dosyada hiç bir kanıt bulunmadığından ve suçun örgütsel bir nedenle işlenmediği anlaşılıp bağlantı koşulunu taşımadığından; davada mahkemelerin görevsiz olduğuna,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: 5.2.1982 gününde, 1981/1024-1982/70 sayı ile; Askeri Savcılığın 17.12.1981 günlü iddianamesi ile açtığı davanın yapılan yargılaması sonunda; suç 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinde yazılı suçlardan ise de; suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmemiş olduğundan keza Sıkıyönetim Mahkemelerinde görülmekte olan örgütsel davalarla bağlantısının olduğu yolunda dosyada kanıt bulunmadığından ve 23.1.1981 günlü iddianame ile açılan vada mahkemelerinin görevsizliğine karar verildiğinden bu davanın da Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesi ile görevsiz olduğuna karar vermiştir.

Askeri Mahkemelerce görevsizlik kararı verilen her iki dava dosyası İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesinin 1981/304 esasına kayıtlı dava dosyasında birleştirilmiş ve yargılamaya bu dosya üzerinde devam olunmuştur.

İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi: 26.5.1982 gününde, 1982/140-169 sayı ile; 1982/140 esas sayılı dosyanın, 1981/304 esas sayılı dosya ile birleştirilmesine davanın

bu dosya üzerinden yürütülmesine, bu dosyada gösterilen gerekçelere göre mahkemelerinin görevsizliğine, 1981/304 esas sayılı dosyanın görev uyuşmazlığı olduğundan Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, 1981/304 esasa kayıtlı dosya için ise 22.11.1982 tarihinde, 1981/304, 1981/513 sayı ile; suçun 1979-1980 yılları içinde işlendiği, siyasi nede le soygun iddiası olarak ele alındığı, Sıkıyönetim Komutanının emri ile soruşturmanın yürütüldüğü ve Askeri Mahkemeye dava açıldığı, bu duruma göre Askeri Mahkemenin vazifesi lik kararı veremeyeceği, sanıklardan Ahmet Aslanbakan'ın siyasi amaçla cinayet işleme suçundan tutuklu bulunduğu ve hakkında Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca bazı soruşturmalar yürütüldüğü, bu durum karşısında davaya bakmanın Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin görevi de bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 7.3. 1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nu davada Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar, İstanbul ilinde 26.12.1978 günü ilân edilen sıkıyönetim den sonra 1979-1980 yılları içerisinde işlenmiştir.

Bu duruma göre, 1402 sayılı Yasa'nın 15.maddesinin gözönüne alınması gerekmektedir. Anılan maddeye göre sıkıyönetim ilânından sonra işlenen suçlara Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinde bakılabilmesi için atılı suçların; sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunması ve bu maddenin muhtelif bentlerinde yazılı suçlar kapsamına girmesi gerekmektedir.

Sanıklardan Ahmet Aslanbakan ve arkadaşları hakkında Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca yapılan soruşturma sonunda; bu kişilerin Kava adlı yasa dışı terörlü örgüt kurmak ve bu amaçla kimi eylemlerde bulunmak suçlarından dolayı yetkisizlik kararı verilerek dosyanın İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığına gönderildiği, Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının 24.11.1982 günlü yazısından anlaşılmaktadır. Keza sanıklardan Ahmet Aslanbakan'ın 1975 yılında Viranşehir DDKD üyesi olduğu, kimi eylemlere katıldığı, daha sonra Hilvan PKK sorumluluğuna getirildiği, bu örgütün sorumlusu iken de kimi eylemlerde bulunduğu, keza daha sonra İstanbul'a gelerek Dev

Yol,Halkın Kurtuluşu ve Kava gibi örgüt mensupları ile ilişkilerde bulunduğu ayrıca Kürdistan Devrim Gerillaları Kızıl Fedaileri isimli bir örgüt oluşturduğunu,bu örgüte gelir temin etmek amacı ile kimi gasp eylemlerine giriştiği,öteki sanıklardan Burhan Değirmenciler ve Kâmil Özcan'ın Kava örgütü mensuplarından olup bu örgüte gelir temin etmek amacı ile kuyumcu soygunu eylemlerine katıldıkları,elde ettikleri paraları PKK sorumlularına verilmek üzere Viranşehir'e gönderdikleri;İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün 6.12.1982 günlü,242614 sayılı yazılarından anlaşılmasıyla, sanıklardan kimilerininin yarı dışı örgüt üyesi oldukları belirlenmiş bulunduğundan,anılan soygunların politik ve ideolojik amaçlı olduğu ve böylece sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunduğu açıktır.

Bu nedenlerle,Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan ve 1402 sayı yasa'nın 15/maddesinde sayılan gasp suçuna ait davanın anılan madde uyarınca,öteki sanıklara ait davanın ise;kanıtların birlikte değerlendirilmesi yönünden ve CMUK.nun 3 ve 35 sayılı Yasa'nın 18.maddesindeki şahsi ve fiili bağlantı koşulunun gerçekleşmesi bakımından Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenlerle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 5.3.1981 günlü,1981/64-186 sayılı görevsizlik kararı ile 5.2.1982 günlü ve 1981/1024,1982/70 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 5.3.1981 günlü ve 1981/64-186 sayılı görevsizlik kararı ile 5.2.1982 günlü,ve 1981/1024,1982/70 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılmasına,7.3.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Kenan Terzioğlu

K. Terzioğlu

Üye
İsmail Oğuz

Üye
Yaşar Çiftioğlu

Y. Çiftioğlu

Üye
Nevzat Doğan

Üye
Ergün Argon

E. Argon

Üye
Ali Suat Erkoç

Üye
Nail Yücel

N. Yücel

M. 15.3
D/E